

ЕКО-ТУРИЗМ В КАРПАТАХ: Відпочинок з повагою до природи

ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ТУРИСТІВ В КАРПАТАХ

Карпати — це смарагд в скарбниці матінки-природи

Розкішні пейзажі дикої природи, дзвінки швидкоплинні потоки, які вирвавшись з тіснин, розливаються на широкі плеса, стрункі красуні смереки, цілюще, настояне на запашних травах та живиці повітря... Все це прекрасний Карпатський край. Саме це спонукало широку громадськість не раз висловлювати думку про необхідність збереження природи для інших туристів і нащадків.

- Кожна травинка, кожний листочок виділяє в повітря кисень. Ним ми дихаємо, без нього нема життя. **Не топчіть, не зривайте рослин.**
- **Не рвіть квіти.** Вони прикрашають луки, поля, ліси. Зривати рідкісні квіти, що занесені до Червоної книги природи, неприпустимо.
- **Не створюйте шуму в лісі,** оскільки зайві звуки (крики, музика, гавкіт собак) відлякують тварин і змушують їх залишати свою територію.
- **Не рубайте живі дерева** на дрова, альпенштоки і кілки для наметів, **не пошкоджуйте крон та стовбурів дерев, не ламайте гілки** для побудови куренів, підстилок і т.п. У випадку крайньої необхідності можна зрізати лише бокові гілки, але ні в якому разі не вершину. Для вогнищ слід використовувати тільки сухостій. Там, де його нема, рекомендується використовувати примуси (пальники). Уникайте рубки і пошкодження дерев і чагарників на схилах ярів і пагорбів, оскільки вони сприяють укріпленню ґрунту і попередженню ерозії.
- **Не обламуйте гілки** черемхи, горобини, калини, шипшини та інших дерев і чагарників з квітами або ягодами.
- **Неприпустимим є «татування» дерев, скель, пам'яток природи, історії та культури.** Видряпування ножем, вирубування сокирою чи нанесення фарбою на них імен, ініціалів та інших написів призведе до повного знищення цих пам'яток.
- **Не руйнуйте пташиних гнізд, мурашників** (мурашки — санітари лісу, вони знищують шкідників), **грибниць** (коли збираєте гриби, зрізуйте їх біля поверхні землі ножем).
- **Не беріть на руки маленьких звірят.** По-перше, це небезпечно для Вас; по-друге, почувши запах людини, їх може покинути їхня мама.
- **Не розводьте вогнища** у непризначених для цього місцях та під деревами, не куріть при проходженні через лісові масиви у спекотні дні.
- **Не засмічуйте туристичні маршрути та інші місця замського відпочинку.** Покидаючи місце відпочинку, спаліть залишки паперу, бляшанки від консервів перепаліть і закопайте разом із залишками іншого сміття чи заберіть з собою.
- **Не каламутьте джерела питної води.**
- **Не розбивайте пляшки чи інший скляний посуд.** Залишки пляшки чи металу можуть поранити лісового звіра.

Правила відвідування природних територій, що охороняються

Плануючи маршрут подорожі, слід заздалегідь встановити, чи не проходить він через природні охоронні території — заповідники, національні парки, заповідні урочища, пам'ятки природи — і які є обмеження для їх відвідування.

Якщо Ви плануєте відвідати державний заповідник або заповідну зону національного парку, то Вам обов'язково потрібно попередньо зв'язатися з його дирекцією і отримати на це дозвіл.

Пересуватися заповідною територією можна лише «транзитом» і у строгій відповідності до запропонованого маршруту, за умов дотримання усіх встановлених правил поведінки. Слід пам'ятати, що заповідники — це природні лабораторії наукових організацій. Вони не є об'єктами масового туризму.

На території заповідної зони забороняється:

- розведення вогнищ, влаштування місць відпочинку, стоянка транспорту, а також проїзд і прохід сторонніх осіб, прогін свійських тварин, пересування механічних транспортних засобів, за винятком шляхів загального користування, лісосплав, проліт літаків та вертольотів нижче 2000 метрів над землею, інші види штучного шумового впливу, що перевищують установлені нормативи;
- усі види лісокористування, а також заготівля кормових трав, лікарських та інших рослин, зривання квітів, збір насіння, випасання худоби, вилов і знищення диких тварин, порушення умов їх оселення,
- користування рослинним і тваринним світом, що призводять до порушення природних комплексів; мисливство, рибальство, збирання колекційних та інших матеріалів, за винятком матеріалів, необхідних для виконання наукових досліджень.

Такі різновиди охоронних об'єктів, як — регіональні ландшафтні парки, заказники, пам'ятки природи, як правило, завжди відкриті для туристів.

Разом з тим відвідування заказників (територій, де обмежені чи заборонені деякі види господарської діяльності) і пам'яток природи також потребує узгодження маршруту з природоохоронними організаціями і в певні терміни (наприклад, під час нересту риби, виведення пташенят чи в особливо пожежонебезпечний період року) може бути туристам заборонено. Щорічно на території заповідника встановлюються періоди тиші: з 15 травня по 15 червня, або з 01 по 30 червня. В цей час відбувається розмноження птахів і тварин, тому відвідування лісових масивів забороняється.

Бережливе відношення до природи — одне з головних правил поведінки туристів. Ніколи не забувайте, що подорожуючи, Ви знаходитесь в гостях у свого вірного друга — Природи. Тому не робіть нічого такого, що є неприйнятним робити в гостях.

Отримавши моральне задоволення від краси природи, **залишіть місце свого відпочинку кращим, ніж Ви його застали.**

Важливим законодавчим актом, який регламентує діяльність природно-охоронних об'єктів і територій є Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992. За порушення встановлених правил природокористування туристи можуть бути притягнуті до юридичної (дисциплінарної, адміністративної, цивільної або кримінальної) відповідальності.

Охорона природи — всенародна справа!

З метою збереження типових для Карпат природних комплексів, які мають екологічну, історичну та естетичну цінність, флори й фауни на території Карпатського регіону України створені Карпатський національний природний парк, Національний природний парк «Сколівські бескиди», національний природний парк «Синевір», Національний природний парк «Ужанський», Вишницький національний природний парк, Національний природний парк «Гуцульщина», Національний природний парк «Галицький», Природний заповідник «Горгани».

Букові ліси Карпат внесені в перелік об'єктів культурної та історичної спадщини ЮНЕСКО.

Корисні контакти:

Регіональний туристично-інформаційний центр
вул. Галицька, 4а, м. Івано-Франківськ
тел.: (0342) 50-24-74
www.tourism.if.ua
www.tourism-carpahtian.com.ua

Управління туризму Івано-Франківської обласної державної адміністрації
вул. Грушевського, 21,
м. Івано-Франківськ, 76004
тел.: (0342) 55-22-23
www.if.gov.ua

Телефони гірських пошуково-рятувальних служб Івано-Франківщини:

Івано-Франківський гірський пошуково-рятувальний загін: (03422) 2-21-65
Верховинський гірський пошуково-рятувальний взвод (ГПРВ): (03432) 2-19-41, (096) 372-44-00
Вигодський ГПРВ: (098) 925-40-67
Ворохтянський ГПРВ: (03434) 4-11-49, (097) 266-22-04, (096) 461-04-40
Косівський аварійно-рятувальний пункт (АРП): (03478) 2-16-77
Осмолодський АРП: (097) 753-74-24, (096) 346-48-15
Яремчанський АРП: (067) 837-28-19, (097) 405-80-69
Черговий управління з надзвичайних ситуацій облдержадміністрації: (0342) 53-90-01

